

Nagy Tibor Balázs

Városi mulató, 1901

Biharnak a kellős közepén
Áll egy szép, tulipános kapu.
Fiákerén az Est behajtat,
Téli hattyú-álarca lehull.

Ott benn száz aranycsillagot rejt
A füstös, mámoros, dús Kelet:
Sok madame, mademoiselle! nekik vén
Gróf, ezer hold csapja a szelet.

Karvalyorrú, mord szolgabíró
Szőke táncosnőnek kurizál,
Bajsza szúr; kisüsti lehellet
Csókolja az orfeumi bájt.

Tűr a hölgy, s mosolyát villantja:
Mennyi az uraság birtoka?
Itt az úr, aki Úr!, gavallér
Kinek földje van s díszmagyarja.

Fölkacag az Est és továbbáll,
Bátran a szemközti terembe
Lép. Jegesen megborzong. Leül.
Vörösbor. Olajlámpák fénye.

Bohémek, rebellis polgárok,
Bocskoros nemesek törzshelyén
Egy – míg a többi hamis nótát
Üvöltöz – dacos, vad, merész

Vággyal vívódik a Halállal.
Odaint magához egy cigányt,
S nótát kér. Fölzeng a hegedű,
Keserít egy szomorgó szittyát,

Táltost, két bús szemet, egy sorsot,
Egy hazát. Kezébe temeti
Az arcát. Fölzokog. Elalszik.
Álmában Lédáját öleli...

Marczinka Csaba

A pronyó arisztokraták

A. E. Emlékére

Bukott nemesek vagyunk mi mindannyian!
 (armálisunk vagy zugkutyabőrünk van,
 de mégis: régente mi voltunk az elit!)
 (vagy legalábbis valamelyik ősünk,
 szép- vagy épp csúnyább öregapukánk)
 Közben plebejus pénzemberek számolják
 a dohányt és a kamatokat hozzá.
 (a kutyabőrünkre ők zsírosodnak)

Ráadásul: elvárják a tiszteletet!
 Bennünk meg: dühöng a kisúri öntudat!...
 (mintha mi is Julius Caesar vagy
 Esterházy Pál herceg rokonai
 lennénk – csak épp: le vagyunk gatyásodva)
 Hiába nézzük le a plebs pénzeseit,
 mindenütt ők diktálnak, minden helyen:
 ez az úgjizda pénzeskancsók klubja!

Marad a nosztalgia az elveszett
 – soha nem látott – régi udvarház után...
 (a romos udvarház „utolsó utáni”
 gazdái lettünk, bensőnkben él a kastély)
 Kevercsként kevereg gyakran a kültelki
 argó morálja és az etikátlan
 etikett bő, eltakaró lebernyege!
 S persze: néha fel is robban a „koktél”!

Akkor aztán: áll a bál kívül-belül!...
 (főleg mikor tartósan fölülkerül
 a kültelki stíl és a vulgármorális
 brutálmentalitás argószövege)
 „MI A KURVAANYÁD VAN, HE?!” – zörren bele
 a megvető csendbe a visszatámadó

brutálmorális „filozófiai”
kérdés (vagyis: mi a problémád velem?)

De így meg gyakran a zsarú száll reád
(„mi az? mi az? valami garázdaság?”
– érdeklődik tettetett nyájassággal),
s eljuttok néha a bíróságig is...
Ezek a „játzmák” is csak rontják el a
közérzetet a székesfővárosban!
Ki kellene már nézni valamerre
„külföldi tanulmányútra” (tán örökre)!...

Szent falum az Arzén-háromszögben?

(Sz.M. monológja, 1929 vége)

Tizsakürt, Tizsakürt, én kis falum,
hol annyit szaladgáltam kisfiúként
nyári napsütésben a Tisza-parton!
Hol azt hittem: csak szeretet van itten
minden egyszerű falusi szívben!...
(Régen jártam arra már – így dalaim
„szent helyként” eszményíték szülőhelyem)

Most meg: kiderült, hogy „ezüstérmes
hely” az Arzén-háromszögben! Vagyis,
itt mérgezték meg a második legtöbb
embert a helyi arzénes nénik.

Volt-e a régi Idilli Közösség?!
Vagy csupán én képzelém el, magamban?
AVAGY: PÁR ÉV ALATT MINDEN MEGVÁLTOZOTT?
Talán: EZ A FALU MÁR NEM AZ A FALU?!

Jött a modern vegyszer (eredetileg
„rovarirtónak” a legyek ellen),
majd a háború, a revolúciók,
utána a román hadak és a

kontra-revolúció a nyomukban...
 Vajon felfordult MINDEN, ezektől?
 S már semmi sem az, mi régi időkben?

(Az „erkölcs” és a „tisztá hit” már rég nincs?
 Fantomokról írtam a dalaimban?!
 S „romlatlan népem” már rég ELROMLOTT?)

(A tébolyult Bandinak* lett igaza:
 halál bábái közt elvész gyerekünk?)

(Van-é még innen kiút valamerre?)

**tébolyult Bandi: Ady Endre (1877–1919).*

A hucul hercegnő

Kósa Mártinak

Huncut hercegnő jár közöttünk, ki
 ravaszul kacsint és kacéran nevet
 (s kinél talán a legújabb kerevet
 ifjak bőréből alakított ki)!...

Rebesgetik, hogy hucul pásztorlány volt
 régen – libát s jerkét őrzött a réten...
 Innen vitte első lovagja hegyen
 fekvő kastélyába; mit hamar elunt!

Megszökött egy görög milliommossal
 (kit egy sidneyi kocsmában hagyott),
 – egzotik helyről is továbbállt hamar!

Most már valahol külön kéglije van
 (oda viszi, kit épp kiválasztott)
 – idill vagy csapda várna vajon ott?